WS-viesti

Voutilaisille ja Smolandereille 2/2015

Voutilaisten-Smolanderien sukuseura r.y.

Esimies: Eija Mäki, Lokkitie 1 C 4, 73600 Kaavi, puh. 0400-561 401
Sihteeri: Marita Voutilainen, Vehmersalmenkatu 11, 71310 Vehmersalmi, puh. 044-5928 697

Pankki: Valkeakosken Osuuspankki, FI13 5494 0920 0645 34, BIC OKOYFIHH

Kuopion alaosasto

Puheenjohtaja: Eija Mäki
Sihteeri: Marita Voutilainen

WS-wiesti

Julkaisija: Voutilaisten-Smolanderien sukuseura r.y.
Toimittajat ja taitto: Eija Mäki ja Marita Voutilainen

Huom! Jos haluat WS-viestisi sähköisenä, niin ilmoita siitä Sukuseuralle.

Sähköposti: info@ws-sukuseura.fi

Kotisivu: www.ws-sukuseura.fi

Facebook: hakusanalla ws-suku

Sisällys:

Esimiehen tervehdys

Kesäretki Kaavin Telkkämäkeen

Kaavin Telkkämäki ja muita muinaisjäännöksiä

Mennyt kesä

Jäsenasiat

Ensi kesänä Kolilla

Kansikuva: Kaavin Telkkämäki, Mikko Parviainen

Esimiehen tervehdys

Rakkaat sukulaiset tervehdys on saanut aikaisempaa syvemmän merkityksen. Pakolaisten saapuminen Suomeen on saanut monen tunteet kuumenemaan ja olemme saaneet päivittäin lukea lehdistä ja kuulla eri viestimistä negatiivisia uutisia ihmisten suhtautumisesta tulijoihin. Jotkut ovat jopa mennet sanoista tekoihin, kun vastaanottokeskuksia on poltettu. Lyhyt on ihmisen muisti ja historian tuntemus huono, kun ei muisteta Suomen sota-aikoja ja sitä hätää perheenjäsenistä ja etenkin lapsista, joita haluttiin lähettää turvaan Ruotsiin. Monelle lapselle se on ollut pelastus, mutta monet ovat myös saaneet siitä elinikäisen trauman. Lama houkutteli monia suomalaisia lähtemään paremman elämän toivossa Amerikkaan. Ruotsi on myös vastaanottanut suomalaisia, jotka lähtivät työttömyyttä ja kurjuutta pakoon 70- luvulla. Ei ole lähtijän osakaan helppo, vaikka toiveissa olisi rauhallisempi ja parempi toimeentulo. Lähtijän on luovuttava perheen ja suvun tuomasta turvasta, lisäksi heitä painaa huoli niistä rakkaista, jotka ovat joutuneet jäämään huonoihin oloihin. Nuorempi sukupolvi Suomessa ei ole kokenut sotaa ja pelkoa, ei nälkää ja kodittomuutta. Onko Suomen hyvinvointiyhteiskunta tuhonnut meiltä myötäelämisen taidon, kyvyn asettua heikomman asemaan.

Näin Joulun lähestyessä voisimme muistaa Joulun tarkoituksen. Muistetaan läheisiämme ja vaikka sitä naapurin yksin asuvaa ihmistä, sillä hymy ja lämmin halaus tai kosketus ei maksa mitään, mutta saa paljon hyvää aikaan. Olkoon siis maassa rauha ja ihmisillä hyvätahto. Jeesuskin oli pakolainen.

Rakkain siunaavin terveisin Eija

Kesäretki Kaavin Telkkämäkeen

Sukuseura teki heinäkuun lopulla retken Metsähallituksen omistamalle Telkkämäen kaskiperinnetilalle, samalla juhlistettiin alaosaston 30-vuotista taivalta. Aluksi ruokailtiin perinteisesti tirripaistilla ja talkkunalla, kyytipojaksi oli kotikalja. Tämän jälkeen oppaamme esitteli meille Telkkämäen historiaa ja nykyistä toimintaa. Sukuseuran hallituksen jäsen, arkeologi Päivi Kankkunen kertoi Telkkämäen muinaisjäännöksistä ja viljelyn historiasta Suomessa (kts. Päivin kirjoitus seuraavalla sivulla).

Telkkämäen talo sijaitsee luonnonsuojelualueella. Pihapiirin lisäksi kaskialueeseen voi tutustua kahdella lyhyellä luontopolulla. Jo ennen isoajakoa Telkkämäellä oli ollut torppa ja muutaman aarin peltotilkku. Telkkämäen palsta erkaantui Mustolanmäestä 1870-luvulla, jolloin torppaan asettui asumaan Mustolanmäen isännän poika Matti Mustonen. Vuosisadan lopulla torppaan naitiin emännäksi Charlotta Serafia Voutilainen (kts. Sukukirja, taulu 27). Päärakennuksen lisäksi pihapiirissä on navetta, riihi, aitat ja savusauna. Pihapiiriin kuuluvat myös siellä kesäisin laiduntavat eläimet; mm. lampaat ja kyytöt.

Nykyisin kaskeamiseen voi Telkkämäellä tutustua vuotuiskiertoon kuuluvissa näytöstapahtumissa, joista saa lisätietoja www-luontoon.fi -sivuilta.

Kaavin Telkkämäki ja muita muinaisjäännöksiä

Päivi Kankkunen

Muinaisjäännösrekisterissä on muinaisjäännöksiä tai mahdollisia muinaisjäännöksiä 75. Eniten Kaavin varhaisen viljelyn eli kaskiviljelyn merkkejä - kivikasallisia peltoja - löytyi Telkkämäen luonnonpuiston inventoinnissa 2010. Telkkämäessä tiedämme kasketun vielä sotien jälkeen. Muuallakin kunnan alueella kaskialueita on, mutta ne eivät ole päätyneet Museoviraston rekisteriin.

Luonnonpuiston alueen arkeologisessa inventoinnissa vuonna 2010 FM Riku Mönkkönen kartoitti ryhmänsä kanssa 39 erillistä kaskialuetta, 5 nauriskuoppakohdetta. Näillä alueilla on yhteensä 976 kaskiröykkiötä ja 49 nauriskuoppaa. Luonnonpuiston alueella on lisäksi nuorempia peltoalueita, joilla on 87 peltoraivioröykkiötä, nämä peltoalueet ovat asuintonttimaiden yhteydessä. Nykyisen kaskeamisen tuloksena on syntynyt 62 uutta kaskiröykkiötä. Telkkämäen luonnonpuiston alueelta ei tunneta esihistoriallisen ajan (noin ajalta ennen 1400 jKr.) muinaisjäännöksiä. Toisaalta kaskiröykkiöiden ajoittaminen on hyvin vaikeaa.

Inventoinnissa kiinnitettiin huomiota siihen, ettei kaikille kaskialueille ollut kasattu kiviröykkiöitä. Tämä onkin varsin mielenkiintoinen huomio.

Kuva: Päivi Kankkunen

Varhainen viljely

Suomen viljelyhistoriaa on tutkittu varsin vähän arkeologisesti. Tämä on hieman outoa, kun ajattelemme kuinka merkittävästä elinkeinosta on kyse. Tietomme Suomen ensimmäisistä viljoista perustuvat järvistä ja soista otettuihin maanäytteisiin. Näistä näytteistä on laskettu ja tunnistettu eri kasvilajien siitepölyjä. Viljan siitepölyn lisäksi maanäytteissä kaskeamisesta kertovat myös lisääntyvä hiilipartikkeleiden määrä, joka runsastuu normaaleista metsäpaloista tulevia hiilipartikkeleita enemmän.

Varhaisimmat ajoitetut viljan siitepölyt ovat noin 2000 eKr kivikauden loppuvaiheesta. Havaintoja maanäytteistä on tehty Nauvosta, Halikosta, Paimiosta ja Humppilasta. Vielä hieman näitäkin vanhempia havaintoja on Lammilta, Keuruulta ja Puolangalta. Nämä varhaisimmat havainnot ovat kuitenkin kiistanalaisia, sillä viljojen siitepölyjä on vaikea erottaa luonnon kasvien siitepölyistä ja tietysti myös luonnonkasveja on käytetty hyväksi. Analyysien tuloksena voimme kuitenkin todeta, että kivikauden lopulla noin 2000–1500 eKr ja pronssikaudella 1500 eKr viljelyä on harrastettu jo laajalti Etelä-Suomessa.

Savossa ja Pohjois-Karjalassa viljelyn arvellaan vakiintuneen 1000-luvulla jKr. Mutta nyt on huomattava, että tutkimuksia tällä osalla Suomea on tehty hyvin niukasti. Siilinjärven Heinälammessa on näytteissä havaittu viljan siitepölyjä jo noin 660 eKr sekä 158–185 jKr, mutta näytteiden mukaan varsinaisen viljelyn merkit alkavat vasta historiallisella ajalla.

Maanviljelyn oletetaan alkaneen polttoviljelynä eli kaskeamisena, josta se on muuttunut peltoviljelyksi. Intensiivisillä viljelyalueilla kaski- ja peltoviljelyn erottaminen toisistaan on vaikeaa. Mikkelin Orijärveltä löydettiin kaivauksissa useita vanhoja peltokerroksia, joista vanhin voitiin hiiltyneen viljanjyvän avulla ajoittaa 600-luvulle jKr. Viljoista vanhin on ohra ja vehnä. Turun Niuskalasta on löytynyt vanhin ajoitettu ohran jyvä 1600 eKr.

Vanhimmat maanmuokkauksen eli koukkuauran jäljet ovat merovingiaikaisia eli noin 550–800 jKr. Muistakaamme toki, ettei kaskipeltoa juuri tarvinnut muokkailla, risukarhi riitti. Tällä hetkellä Suomesta tunnetaan noin 20 muinaispeltoa. Itä-Suomessa on huutava tutkimustarve myös tässä suhteessa.

Maanviljelykseen liittyy vähän esinelöytöjä, niistä vanhimmat ovat piistä tehdyt sirpit, joita toki on voitu käyttää myös luonnonkasvien korjuuseen.

Karjanhoito

Yhtä yllättävää kuin maanviljelyn historian tutkimuksen vähäisyys on se, että tutkijoilla ole vielä selkeää käsitystä siitä, kuinka kauan eläimiä on meillä kasvatettu ja mistä ne ovat tänne kulkeutuneet. Ensimmäiset kotieläimet tuotiin Suomeen kesytettyinä. Naudan, lampaan, vuohen, sian tai hevosen villejä kantamuotoja ei Suomessa ole koskaan esiintynyt.

Karjanhoitoa pidetään hieman myöhempään omaksuttuna kuin maanviljelyä. Vanhimmat hyötyeläimet ovat olleet vuohi ja lammas. Ruotsissa ja Virossa nautoja on pidetty jo kivikaudella, noin 5 000–6 000 vuotta sitten. Suomessa karjanhoito yleistyy rautakauden kuluessa.

Turussa tutkitaan parhaillaan karjanhoidon alkutaipaleita MTT:n ja Turun yliopiston FinnARCH-tutkimuksen tavoitteena on selvittää, milloin ensimmäiset kotieläimet tuotiin Suomen nykyisille alueille ja mistä ne tulivat. Projektissa työskentelevä FT, arkeo-osteologi Auli Bläuer on julkaissut tänä vuonna kirjan Voita, villaa ja vetoeläimiä. Karjan ja karjanhoidon varhainen historia Suomessa. Karhunhammas 17. Arkeologian oppiaine, Turun yliopisto. En ole kirjaa vielä nähnyt, mutta aivan varmasti se on kiinnostava.

Kaskiröykkiö Varkaudessa. Kartoittamassa tet-lukiolaiset Roosa Katiskoski ja Netta Mikkola.
Kuva Museovirasto/Päivi Kankkunen 2015

Mennyt kesä

Ulla-Maija Voutilainen

Muistelen mennyttä kesää ja se olikin mahtava marjakesä. Itsekin poimin yli 100 litraa marjoja käsin, enimmäkseen mustikoita ja ne ovat todella terveellisiä, sisältäen paljon vitamiineja. Helpottavat hämäränäköä ja silmien rasitusta, erinomainen myös vatsavaivoissa. Olin myös vadelmikossa ja ne ovatkin yleensä hankalia paikkoja kerätä. Nytkin kasvillisuus ja nokkoset olivat pidempiä kuin itse on ja tietysti niitä pois potkiessa ehtii muutama nokkonen sivaltaa käsille (ellei sitten kadu selälleen). Huomasin sellaisen asian, että kun painaa vadelmia poltteen päälle, niin se rauhoittuu. Tykkään kulkea metsässä yksin marjassa ja muutenkin, siellä voi rauhoittua ja unelmoida. Joku aina joskus kysyy, että myynkö marjoja, kun niin paljon kerään. Siihen vastaan aina: "En minulla niin kalliita marjoja, ettei kenelläkään ole varaa ostaa niitä. Niin iso työ on poimia niitä, mutta antaa kyllä voin."

Syksyinen metsä

Jäit taakse kesä lämmin
niin kaunis - ihana.
auringon syvässä lämmössä
kuljin täällä marjassa.
Sun muistot tänne kannan
metsään syksyiseen,
puoleesi yhä minua vedät
ja käteni sinulle annan,
tänne ja usein tänne
metsäpoluille - luotoon
tulen ja tunnen kuinka
ilmassa - irti maasta leijun
kuin keiju.

Mua halaa jykevä,
vahva puu,
se kaikki muu -
joka energian valtaan antautuu.
Sylissäsi syksyn lämpö
on purppuran punaista
keinuvan keltaista
ruskan ruskeaa
oranssista olemusta,
kuulautta - kirpeää tuoksua,
liikutat sydäntäni...rakastan sua.

Lehtemme kaipaa tarinoita ja juttuideoita

Lojuuko pöytälaatikossasi runoja, tarinoita, elämänkertoja, valokuvia tai piirustuksia, jotka haluaisit muidenkin luettavaksi tai nähtäväksi ws-viestiin?

Voit lähettää myös omia matkakertomuksiasi tai juttuja harrastuksistasi.

Seuran virallisten asioiden lisäksi julkaisemme mielellämme erilaisia Voutilaisten-Smolanderien tekstejä tai näihin sukuihin liittyviä tarinoita sekä kuvia.

Jos sinulla on WS-sukuun liittyvä juttuvinkki, ilmoita siitä lehden toimittajille (Eijalle tai Maritalle). Tarinat / kuvat voit lähettää kirjeellä tai s-postilla.

JÄSENASIAT - Sukuseuraan liittyneet uudet jäsenet ja tietoomme tulleet poisnukkuneet

UUDET JÄSENET

Pentti Voutilainen, Riihimäki

Terttu Voutilainen, Nilsiä

Tuula Pennanen, Outokumpu

POISNUKKUNEET

Smolander Irja, Kuopio

Muistathan ilmoittaa meille muuttuneet nimi- ja osoitetietosi!

Jäsentietojen muutokset: info@ws-sukuseura.fi

Jäsenhakemukset: Marita Voutilainen, Vehmersalmenkatu 11, 71310 Vehmersalmi

Ensi kesänä Kolilla

Seuraava **sukukokous ja -juhla** pidetään **Kolilla lauantaina 16.7.2016**, paikka on **Sokos hotelli Koli**.

Jos haluat yöpyä, varaa majoitus ajoissa p.+358 20 1234 662 / myyntipalvelu. Sukuseura on varannut tietyn kiintiön 2 hengen huoneita Sokos hotellista ajalle 16.-17.7.2016. Mainitse varatessasi, että osallistut WS-sukukokoukseen.

Myös Kolin ympäristöstä löytyy erilaisia majoitusvaihtoehtoja.

Kolin upeissa maisemissa on mahdollisuus monenlaisiin aktiviteetteihin viikonlopun aikana.

Lisätietoa tapahtumasta kevään jäsenkirjeessä.

Voit käydä tutustumassa hotellin ja vapaa-ajan mahdollisuuksiin www.koli.fi, www.sokoshotels.fi, www.kolirelaxspa.fi, www.koliactiv.fi.

Tervetuloa!

Sukukirja

Voutilaisten-Smolanderien suku
Nihti ja vouti Per Jönssonin jälkeläisiä
1500-luvulta 1900-luvun alkuun

- historiaa, tarinoita
- 920 sivua
- noin 2500 perhetaulua

Hinta 60€

Sukutuotteita

Isännänviiri		110€
Pöytäviiri (standaari)		30€
Sukuseuran 50-vuotis historiikki		5€
Hopeinen rintamerkki		8,50€
Kankainen hihamerkki		2,50€
Olavinlinna-adressi kuorineen		1,50€
Muistopatsas postikortti		1,20€
Sukuseuran kirjekuori C6	10kpl	1,20€
	25kpl	2,50€
Kirjeensulkijamerkki	10kpl	0,50€
Anno Domini 1559 -kirja	1kpl	8,50€
	5kpl	25,00€
Kylpypyyhe		20,00€
Kasvo-/käsipyyhe		10,00€

Muki		15,00€
Ruokaservetit	10kpl	3,50€
Kahviservetit	10kpl	3,00€
Pikeepaita, turkoosi		25,00€
Pikeepaita, valkoinen/musta		20,00€
T-paita, ws-logolla		15,00€

- naisille; fuksia, nude, musta ja valkoinen
- miehille; lila, turkoosi, musta ja valkoinen

Tilaukset: Marita Voutilainen
Vehmersalmenkatu 11
71310 Vehmersalmi
044-5928 697 (iltaisin)
info@ws-sukuseura.fi

Tuotteet toimitetaan postiennakolla.

Pikkujoulu lauantaina 12.12.2015 klo 14

Menemme katsomaan näytelmää **Pihkatappi** Kuopion kaupunginteatteriin.

Pihkatappi perustuu nilsiäläisen Antti Heikkisen esikoisromaaniin. Se on nuoren miehen kehityskertomus ja hulvaton läpileikkaus lähimenneisyydestä. Pihkatappi koskettaa ja viihdyttää. Se näyttää, kuinka esi-isien synnit annetaan anteeksi ja kuinka tulevaisuuteen voi katsoa toiveikkaasti. Lavalla nähdään vierailijoina itse kirjailija Antti Heikkinen ja näyttelijä Aili Poutiainen.

Liput: 30€ / aikuinen
27€ / eläkeläinen, opiskelija, työtön
25€/hlö, mikäli saamme vähintään 20 osallistujaa.

Väliajalla kahvitarjoilu (omakustanteinen).

Esityksen jälkeen halukkailla mahdollisuus lähteä yhdessä ruokailemaan (omakustanteinen).

Ilmoittaudu 9.11.2015 mennessä Maritalle s-posti: info@ws-sukuseura.fi tai puh. 044 5928 697 (klo 17 jälkeen).

Lähettäjä:
WS-Sukuseura ry
Lokkitie 1 C 4

73600 KAAVI

Itella Green

Jouluruno

Jouluna voi nähdä sinisen hetken
ja tehdä unelmiensa retken.

Jouluna saa lämpöä, rakkautta, aikaa
siinä on hitunen salaista, suloista taikaa.

Jouluna ystäviään muistaa soittaen,
auttaen tai vain aikaansa antaen.

Jouluna kynttilät haudoille sytytetään
ja hiljaa näin rakkaitamme ajattelemme.

Jouluna Vapahtajan syntymäjuhlaa,
suurta vietämme
ja lapsesta kiitämme.

Ulla-Maija Voutilainen

Rauhallista Joulun odotusta kaikille !